herpy

GEKKOER

## Yellow-headed day gecko

# *Phelsuma klemmeri*

En lille, lysende daggekko med turkis ryg og gult hoved, der lever i bambusskov på en lille plet af det nordvestlige Madagaskar. Den er truet i naturen, men veletableret i terrarier og forholdsvis let at avle, og den er et pragtfuldt dyr at iagttage frem for at håndtere.

Familie: Gekkonidae  Udgivet 14. november 2026

### SPECIFIKATIONER

#### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **8-10 cm**<br>total længde inkl. hale |
| Levetid | **8-15 år** |
| Aktiv | **Dag** |
| Levevis | **Træboende** |
| Biotop | **Regnskov** |
| Sværhedsgrad | **Øvet** |

#### PASNING

| | |
|---|---|
| Min. terrarie | **30 × 30 × 45 cm**<br>L × B × H til 2 voksne dyr |
| Temperatur, dag | **25-28 °C** |
| Hotspot | **30-32 °C** |
| Temperatur, nat | **20-23 °C** |
| Luftfugtighed | **60-80 %** |
| UVB | **Anbefalet**<br>Ferguson-zone 3 |
| Kost | **Insekter, frugt, nektar og færdigfoder** |
| Holdes | **Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner** |

#### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Æglæggende** |
| Kønsmoden | **6-8 mdr.** |
| Kuldstørrelse | **1-2 æg** |
| Inkubation | **40-60 dage**<br>ved 27-29 °C |

#### BESKYTTELSE OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Appendiks II** |
| EU-bilag | **Bilag B** |
| IUCN | **Truet (EN)** |

Alle daggekkoer af slægten Phelsuma står på CITES bilag II og i EU's forordning 338/97 på bilag B. Køb og salg inden for EU kræver dokumentation for, at dyret er lovligt erhvervet, typisk opdrætsbevis eller faktura. Ved indførsel fra lande uden for EU skal der bruges tilladelser. Spørg sælgeren om papirer, og tjek de aktuelle regler hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder også.

## Om arten

*Phelsuma klemmeri* er en af de mindste daggekkoer. Den bliver 8-10 cm inklusive hale, og omtrent halvdelen er hale. Hovedet er gult, ryggen og halen turkis til blå, og en sort stribe løber fra øjet hen ad kroppens sider. Hannerne har gule til orange skæl omkring porerne på lårene. Som andre daggekkoer har den runde pupiller og ingen bevægelige øjenlåg.

Arten blev beskrevet af Robert Seipp i 1991, og artsnavnet *klemmeri* hædrer den tyske herpetolog Konrad Klemmer. Den hører til en lille gruppe daggekkoer, der lever i bambus.

Arten har været holdt og opdrættet i terrarier i mange år, og dyrene i handlen er langt overvejende opdræt. Den er mindre robust end de store daggekkoer, fordi den er lille og hurtigt tager skade af udtørring og kulde, men den trives godt, når fugt, varme og kalk er i orden.

Gekkoen er sky og lynhurtig og bevæger sig i korte spurter op og ned ad bambusrør og blade. Det er et dyr at kigge på, ikke at tage op.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

## Udbredelse og levested

Arten findes kun på Madagaskar og har en meget lille udbredelse i den nordvestlige del af øen. Den er kendt fra Ampasindava-halvøen, bl.a. ved typelokaliteten Antsatsaka i Sambirano-regionen. Senere er den også fundet ved Mandrozo-søen i det vestlige Madagaskar, men om bestanden dér vides langt mindre.

Levestederne er små og spredte, og IUCN vurderer arten som truet (EN), bl.a. fordi skoven omkring bambuskrattene bliver fældet og brændt. Kortet er centreret på Ampasindava-halvøen, og rammen omfatter også fundene ved Mandrozo. Fund andre steder i verden stammer fra dyr i fangenskab.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

### LEVESTED

Gekkoen lever i fugtig, kystnær skov i det varme og fugtige Sambirano-klima op til omkring 400 meters højde. Den er knyttet til bambus og ses oftest på gule bambusrør, hvor den gemmer sig i revner og hulrum, når den bliver forstyrret. Hulrummene bruger den også til at lægge æg i.

Klimaet er varmt og fugtigt med en tydelig regntid fra omkring november til marts, som også er artens yngletid. Dagene er varme og lyse og nætterne lidt køligere og meget fugtige. Gekkoen jager små insekter og andre smådyr og slikker desuden nektar, pollen og saft fra blød frugt. Der findes ingen målinger af temperatur og fugt fra artens levesteder, så terrariets værdier bygger på erfaringer fra terrarier.

## Pasning

### TERRARIET

Et par kan bo i et højt terrarie på mindst 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde), og en han med to-tre hunner skal have mindst 45 × 45 × 60 cm. Større er bedre, fordi der så bliver plads til flere temperaturzoner, og en hun, som hannen bliver for ivrig over for, kan komme væk. Højden er vigtigere end bundarealet, fordi gekkoen lever på lodrette flader.

Indret med skrå og lodrette, hule bambusrør i forskellige tykkelser. De bruges som skjul og æglæggesteder og ligner artens naturlige levested. Tilføj levende planter med brede blade, fx pothos, sansevieria eller bromelier, hvor gekkoen kan drikke dråber og gemme sig. Bunden kan være fugtig jord uden gødning blandet med kokosmuld og dækket af visne blade. En bioaktiv bund med springhaler og bænkebidere holder skimmel nede.

Terrariet skal have netventilation både foroven og forneden, så dråberne fra morgensprøjtningen tørrer op i løbet af dagen. Stillestående, mættet luft er farligere for arten end let tør luft.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

### TEMPERATUR

Om dagen skal der være 25-28 °C i terrariet og en lille solplads på 30-32 °C under en halogenspot, hvor gekkoen kan varme sig op. Anbefalingerne svinger fra omkring 22 til 28 °C i baggrunden og fra 29 til 32 °C på solpladsen, så hold dig i midten, og lad dyret selv vælge. Om natten skal temperaturen falde til 20-23 °C.

Mål med digitale termometre både ved solpladsen og i bunden, og placér lampen, så ingen siddeplads bliver varmere end 32-34 °C. Hæng den over netlåget med afstand, så dyret ikke kan brænde sig. Sidder gekkoen med åben mund eller gemmer sig hele dagen, er der som regel for varmt.

Læs mere: Varme og temperatur

### LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal i gennemsnit ligge på 60-80 %, målt midt i terrariet. Spray grundigt om morgenen og igen sidst på eftermiddagen, så blade og ruder er dækket af dråber. Gekkoen slikker dråberne, og det er dens vigtigste måde at drikke på. En vandskål er derfor ikke nok, men en lille, flad skål må gerne stå fremme.

Fugten skal veksle med optørring. Sidder dråberne stadig på ruderne næste morgen, er der for lidt luftskifte eller sprøjtes for meget.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

### LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og skal have UVB. Brug et T5-rør i en styrke og afstand, der giver et UV-indeks på 3-4 ved de øverste siddepladser (Ferguson-zone 3), og mål gerne med et UV-indeksmeter. Resten af terrariet skal ligge i skygge, så gekkoen altid kan trække sig væk fra lyset. Skift røret efter den tid, producenten angiver, fordi strålingen aftager.

Hav lyset tændt 13 timer om sommeren og 11 timer om vinteren, gerne på et tænd-sluk-ur, og supplér gerne med et dagslysrør. Om natten skal der være mørkt. Kraftigt lys er en del af forklaringen på, at dyrene får deres lysende farver.

Læs mere: Lys og UVB

### FODER

Gekkoen spiser både små insekter og søde sager. Giv små levende insekter som bananfluer, nyklækkede fårekyllinger og små stuefluer, pudret med kalk med D3. Insekterne skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne.

Supplér med færdigfoder til frugtædende gekkoer, rørt op til en tynd grød og serveret i en lille skål eller på et blad. Det giver kalk, vitaminer og den sødme, arten søger i naturen. En dråbe frugtpuré kan være en godbid.

Unger får insekter dagligt og færdigfoder hver anden dag. Voksne klarer sig med insekter to-tre gange om ugen og færdigfoder en gang om ugen. Avlshunner skal have ekstra kalk i hele sæsonen. Justér mængderne efter dyrets kropsform, så det hverken bliver tyndt eller fedt.

### ADFÆRD OG HÅNDTERING

Gekkoen er sky og hurtig og egner sig dårligt til håndtering. Er det nødvendigt at flytte den, så lok den ind i en beholder i stedet for at gribe den, for halen smides let, og huden er tynd og sart.

I terrariet kan man holde et par eller en han med to-tre hunner, hvis der er plads og mange skjul. Hanner må aldrig gå sammen, fordi de slås hårdt, og også hunner kan blive dominerende over for hinanden. Arten kommunikerer med nik og hovedbevægelser, og en fredelig gruppe kan ofte ses sole sig sammen. Et stresset dyr gemmer sig, taber sig eller bliver mat i farverne.

## Avl

### KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kendes på porerne på lårenes underside, som er omgivet af gule til orange skæl, og kønnet kan ofte ses fra 3-4 måneders alderen. Hannerne er typisk kønsmodne efter 5-6 måneder og hunnerne efter omkring 8 måneder, men størrelsen betyder mere end alderen. Vent med at avle på en hun, til hun er næsten udvokset, fordi æglægningen tapper hende for kalk.

### PARRING

Arten yngler i regntiden, i naturen fra omkring november til marts. I terrariet kan hunnerne lægge æg det meste af året, når lys, varme og foder er i orden. Parringen sker af sig selv, når dyrene går sammen. Hannen bider hunnen i nakken, og der kan komme små skrammer. Holder hunnen sig konstant væk, eller er der slagsmål, så skil dyrene. Giv hunnerne en kort vinterpause med lidt kortere dage og lidt køligere nætter, så de kan genopbygge kalkreserverne.

### ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger som regel to æg ad gangen, en gang imellem kun ét, og typisk med 4-8 ugers mellemrum i store dele af året. Hvor mange kuld det bliver til om året, er ikke veldokumenteret.

Arten limer æggene fast, oftest inde i bambusrør, på blade eller på ruden. Forsøg aldrig at løsne dem, for skallen går let i stykker. Giv hunnen flere egnede æglæggesteder, fx bambusrør eller korte plastrør, der kan tages ud af terrariet. Hunner kan æde æg for at få kalk, så sørg for, at der altid er rigeligt kalk, og tjek æglæggestederne jævnligt.

### INKUBATION

Fastlimede æg inkuberes, hvor de sidder. Ligger de i et bambusrør eller et løst plastrør, kan hele røret flyttes over i en lille boks med fugtig vermiculite eller perlite og lufthuller i låget. Sidder de på ruden eller i en plante, kan man sætte et lille, ventileret bæger med net over dem, så ungerne ikke forsvinder eller bliver ædt.

Hold temperaturen på 27-29 °C. Så klækker æggene typisk efter 40-60 dage, og ved lavere temperatur tager det længere tid. Hos andre daggekkoer påvirker temperaturen kønnet, men for netop denne art findes der ikke pålidelige tal.

### OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er kun 2-3 cm lange, når de klækker, og begynder at spise efter et par dage. Hold dem i en lille, fugtig faunaboks med netventilation, et stykke bambus og en plante, og spray dagligt. Giv bananfluer og færdigfoder fra første uge, og pudr fluerne med kalk.

Hold ungerne adskilt fra de voksne, som kan opfatte dem som bytte. Søskende kan gå sammen, mens de er små, men skil dem, hvis en bliver jagtet eller halter efter. Når de nærmer sig voksenstørrelsen, skal hannerne under alle omstændigheder skilles.

## Sundhed og typiske fejl

Arten er lille og sart, og de fleste problemer skyldes fejl i pasningen. De typiske er:

- For lidt kalk, D3 og UVB, som giver bløde kæber, krumme lemmer og rystelser. Især avlshunner er udsatte.
- For meget varme og for lidt luftskifte, som udtørrer dyret eller stresser det.
- Konstant våde forhold og mug, som giver hudinfektioner.
- Hudrester, der sidder fast på tæer og halespids. Sørg for høj fugt, når dyret skifter hud.
- Slagsmål, som giver sår og tabte haler.

Et sundt dyr har lysende farver, klare øjne og en fyldig hale. Små dyr bliver hurtigt dårlige, så søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen er sløv, mister farven, taber sig eller holder op med at spise.

### Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.